

Jumalateenistus Nõos P, 09.10.22 kell 11.00, lõikustänapüha

Lektsioonid: 5Ms 8:7–18; Lk 12:15–21

Pihikõne: Mt 9:37j

Jutlus: 2Kr 9:6–11

Laulud: 155 (1–3); 389 (1, 2); 156 (1–3); 392B (1–4)

Aga see on nii: kes kasinasti külvab, see ka lõikab kasinasti, ja kes rohkesti külvab, see ka lõikab rohkesti. Igaüks andku nii, nagu ta süda on lubanud, mitte nõrdinult või sunnitult, sest Jumal armastab rõõmsat andjat. Jumal on vägev andma teile kogu armu rikkalikult, et teil ikka oleks kõike küllaldaselt ning et te oleksite rikkad iga teo tarvis, nagu on kirjutatud: „Ta on jaganud, andnud vaestele, tema õigus kestab igavesti.” Tema, kes annab seemne külvajale, annab ka leiva toiduseks, teeb rohkeks teie külvi ja kasvatab teie õiguse vilja. Te saate kõigiti rikkaks igasuguse siira headuse poolest, mis meie läbi valmistab tänu Jumalale...

Täna on küll lõikustänapüha, kuid apostel Pauluse kirjakoht, mis algab näiliselt samuti külvi ja lõikuse kirjeldusega, asetub veidi teistsugusesse konteksti kui põllumajandus.

Nimelt peavad piibliteadlased teist kirja korintlastele kogumiks mitmest kirjast ja nende fragmentidest ja osa neist kõnelevad kindlasti rahakogumisaktsioonist Jeruusalemma koguduse heaks. Seda peetakse 1. sajandi pagankristlaste missiooniks Jeruusalemma juudikristlastest koosneva algkoguduse abistamiseks ja ühtlasi tänuks evangeeliumi eest, mida siis pagankristlased lugesid tulnud olevat just Jeruusalemmast.

Pauluse kirjade põhjal on piibliteadlased otsustanud, et see korjandusaktsioon läks lõpuks tõesti korda, kuid selle läbiviimine oli väga raske.

U aastal 55/56 pKr on Paulus kirjutanud enda rajatud Korintose linna kogudusele kirja, milles kutsub neid üles nimetatud korjanduses osalema. Kahjuks aga polnud kirjal soovitud mõju ja Paulus sõitis isiklikult Korintosesse, et asja selgitada. Seal aga sattus ta osade koguduseliikmetega konflikti, solvus ning kirjutas hiljem oma solvumise väljenduseks ja vastaste korralekutsumiseks uue kirja.

Hiljem hakkas ta aga kahetsema, et kirja toon oli ehk liiga terav, kuid õnneks tõi tema kaastööline Tiitus talle Korintosest häid uudiseid: kogudus kahetsevat vastasseisu tekitamist. Paulus asub nüüd uuesti korjandust organiseerima, kuid leiab Korintose koguduses uue vastasseisu: tuntakse, et korjandus pole vabatahtlik, vaid pealesunnitud ja mitteannetamine tähendaks n-ö ebasoovitavate isikute nimekirja sattumist.

Nüüd siis on mõistetavad Pauluse sõnad ka meie kirjakohtas.

Esiteks püüab ta korintlastele südamele panna, et nad poleks, annetades ülemäära kokkuhoidlikud, sest „kes kasinasti külvab, see ka lõikab kasinasti, ja kes rohkesti külvab, see ka lõikab rohkesti“. Pauluse meeles mõlguvad siinseid metafoore kasutades arvatavasti Õp 11 sõnad salmidest 18, 24 ja 25: „Õel teenib petise palga, aga õigluse külvaja tõelise tasu ... Üks jagab välja, aga saab üha lisa, teine hoiab varandust, ometi on puudus käes. Hing, kes jagab õnnistust, kosub, ja kes kastab teisi, seda ennastki kastetakse.“

See põhimõte, et rikkalikult teisele andes saadakse alati rikkalikult tagasi, on tuttav ka Jeesuselt. Nt Lk Lk 6:38: „Andke, ja teile antakse – hea, tihedaks vajutatud, raputatud, kuhjaga mõõt antakse teie rüppe, sest selle mõõduga, millega teie mõõdate, mõõdetakse teile tagasi.“ Ja Jeesus ütleb loos Lk 7, kus patune naine võiab Jeesuse jalgu, variseriga väideldes midagi sarnast isegi armastuse kohta. Lk 7:47: „Seepärast, ma ütlen sulle, on temale [tollele naisele] palju patte andeks antud, sest ta on palju armastanud. Aga kellele antakse andeks pisut, see armastab pisut.“

Teiseks tahab Paulus korintlastele südamele panna, et vastumeelne annetamine pole samuti midagi väärt: „Igaüks andku nii, nagu ta süda on lubanud, mitte nõrdinult või sunnitult, sest Jumal armastab rõõmsat andjat.“

Mäletame Jeesuse sõnu rikkale noormehele, kes otsis igavese elu valemite. Mt 19:21 ütleb Jeesus talle: „Kui sa tahad olla täiuslik, siis mine müü oma varandus ja anna vaestele, ja siis on sul aare

taevas, ning tule, järgne mulle!” Kui nüüd noormees oleks Jeesust kuulnud ja oma varanduse vastu tahtmist vaestele annetanud, siis oleks kibedus jäänud tema südamesse ja sellest poleks midagi head välja tulnud.

Seepärast on annetamise puhul alati oluline see, et see tuleks südamest ega oleks ainult vormi täiteks.

Veel sobib siin viidata loole Mk 12:41jj, kus vaene lesknaine andis templi aardekirstu juures kahe tühise leptoni näol siiski ära kogu oma elatise, kuid tema süda oli seda tehes arvatavasti väga rõõmus. Rikkad aga, kes panid aardekirstu palju, ei teinud seda rõõmsa südamega, vaid lootuses selle kaudu inimeste ees paremad välja paista.

Niisiis on annetades heldus ja ka seda tehes südamest rõõmustamine märk Jumala armust, mida ta oma Püha Vamu läbi inimestele rikkalikult annab. Kui inimene loodab Jumala armu peale, siis ta seda armu ka saab ja on alati rikas, isegi kui ta on materiaalses mõttes vaene.

Küllap mäletate Porgy kuulsat aariat George Gershwini ooperist „Porgy ja Bess“, mille algussõnad kõlavad eestindatuna järgmiselt: „Oo, täis mul taskud on tühjust, mul taskud tühjust on täis...“ Sõnade mõte iseenesest on ju kurb: inimene on vaene. Kuid laulu viis ja rütm on jälle väga lõbusad, sest inimene on rahul sellega, mis tal on. Jumala armust minu mäletamist mööda ooperis ei kõnelda, kuid Porgy suhtumine iseloomustab väga hästi inimest, kelle südames on Püha Vaimu läbi rikkalikult Jumala armu.

Paulus võrdleb meie kirjakohas annetamist külvamisega ka selles mõttes, et inimene, kes on rõõmuga ja hoolega külvanud, ei pea enam muretsema selle pärast, kuidas vili kasvama hakkab. Seda seetõttu, et tema on endast kõik andnud ja nüüd on asi Jumala käes.

Samamoodi juhtub ka annetamisega: kui inimene on seda heldelt ja rõõmuga teinud, siis võib ta rahulik olla: ta ei jää iialgi puudusesse, sest annetus on antud justkui Jumala enda aardekirstu: parim isik selle rahaga ümberkäimisel on Jumal ise.

Ja viimane mõte Pauluselt meie kirjakohas. Jumala armust kantuna andes saab inimene „kõigiti rikkaks igasuguse siira headuse poolest“, mis valmistab selle inimese läbi tänu Jumalale. Teisisõnu: niimoodi andes annab inimene Jumalalt pärinevat headust edasi teistesse inimestesse, kes omakorda hakkavad selle eest Jumalat tänama.

Võib-olla tuleks seda mõtet mõista samamoodi nagu Jeesuse tähendamissõnas külvajast Mk 4:8, kelle seemnest neljas osa kukkus heasse mulda, kus see kandis vilja kolmekümne- ja kuuekümne- ja sajakordselt: inimese Jumala armust viljakaks muudetud süda andis Jumala headust rikkalikult edasi paljudele teistele.

Nõnda siis veenis Paulus oma rajatud Korintose kogudust koguma Jeruusalemma algkoguduse jaoks annetusi. See ülesanne, nagu öeldud, oli talle psühholoogiliselt väga raske, kuid ta ei andnud alla. Ap 24:17 annab meile sellest aimu. Paulus ütleb pärast Jeruusalemmas käiku Kaisareas maavalitseja Feeliksi ees: „Nüüd ma olen aga pärast mitmeid aastaid tulnud tooma annetusi oma rahvale ja ohverdama.“ Niisiis tegi Paulus oma suurejoonelise annetamisplaani teoks. Ja ehkki piibliteadlaste arvates see Jeruusalemma koguduses päris soovitud tulemusi ei andnud – suhtumine Paulusesse kui paganate apostlisse jäi jahedaks – oli Jumal selle annetamiskampaania kaudu Paulust kasutanud inimeste südamete valmistamiseks oma armu tarvis. Ja kristlus levis kulutulena.

Täna sel lõikustänapühäl tähistame ka 20 aasta möödumist minu tulekust Nõo koguduse vaimulikuks. Minu andmetel pidasin esimese jutluse õpetajaameti kandidaadina siin kirikus 18.08.2002 (olin teoloogiadiplomi omanikuna siin kirikus jutlustanud ka paar korda varem).

Kasutan siin kantslis olekut täna teie loal ka selleks, et tänada selle 20 aasta eest nii teid, armas kogudus, oma kallist perekonda ja kõiki, kes on selle 20 aasta jooksul olnud minu kui vaimuliku kaasteelised!

Esmalt pean tänama muidugi Jumalat. Kõneldes tänase jutluse kontekstis pean ütleva, et minu teenimine pole olnud üldse võrreldavagi määral nii raske kui see oli Paulusel Korintose koguduses. Kui Paulus tajus oma plaanide teostamisel osa koguduse vastasseisu, siis mina pole seda 20 aasta jooksul veel tundnud. Kui Paulus tundis end suhetes kogudusega solvatuna, siis mina pole seda kunagi tundnud. Ja kui Paulus tegi oma apostliameti kõrvalt telgitegija tööd, et kogudusele oma plaanide (sh korjandusaktsiooni) elluviimisel mitte koormaks saada, siis minul on, vastupidi olnud

võimalik juba viiendat aastat töötada ainult vaimulikuna ning kogudus ja minu perekond on olnud valmis seda koormat kanda aitama.

Kõik see on saanud võimalikuks ainult seetõttu, et Jumal on, nagu Paulus ütleb, „vägev andma teile kogu armu rikkalikult, et teil ikka oleks kõike küllaldaselt ning et te oleksite rikkad iga teo tarvis.“ Sest ainult Püha Vaimu küllusest südames saab inimene, saab kogudus, saab perekond toetada vaimuliku plaane ja teda ka ülal pidada. Teisiti, kokkuhoidu taotledes ja sunnituna pole see jätkusuutlik või isegi võimalik.

Jumal õnnistagu teid väga, kallid kogudus ja perekond, kallid sõbrad!

Aamen.